

Інна Костянтинівна Пашкевич — 90 років від дня народження та 60-річчя роботи в Інституті геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України

Вітчизняним і закордонним геофізікам та геологам добре відомі надруковані як в Україні, так і в авторитетних міжнародних виданнях наукові роботи Інни Костянтинівни Пашкевич. Всі вони засвідчують безумовну талановитість і виняткову працездатність автора. Більше того, коротка публікація Інни Костянтинівни про своє життя [1] доводить, що її автор взагалі талановита, глибоко досвідчена людина. Це зумовило увагу до неї, і як результат — до різних дат з дня її народження надруковано багато матеріалів [2, 3]. Отже, увага до публікацій Інни Костянтинівни склалась давно і це зрозуміло.

Від дня заснування Інституту геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України (23 грудня 1960 р.) у його складі була відкрита лабораторія магніторозвідки з Димерською магнітною станцією. Керівником цієї лабораторії було призначено кандидата геолого-мінералогічних наук, старшого наукового співробітника (на той час) Зінаїду

Олександрівну Крутиховську [4] — не просто видатного геофізика, а класика, багато зробившого для розвитку геофізики взагалі. Використанню її методів для пошуку корисних копалин, передусім залізрудних покладів (100-річчя від дня народження З.О. Крутиховської) присвячено цілий випуск «Геофизического журнала», 2016, № 5 [5, 6]. У 1964 р. у цю робочу, творчу, наукову атмосферу, після значного серйозного досвіду роботи в різних промислових геофізичних організаціях в різних кінцях Радянського Союзу [1], прийшла Інна Костянтинівна.

Зінаїда Олександрівна і Інна Костянтинівна відразу зрозуміли «Who is Who». Для Інни Костянтинівни зустріч і робота із Зінаїдою Олександрівною в науковому аспекті були доленосними. Інна Костянтинівна глибоко занурилась у науку, і це назавжди стало змістом її професійного життя. Втім зустріч із Зінаїдою Олександрівною була другою в цьому сенсі. Перша зустріч, завдяки якій Інна Костянтинівна стала геофізиком, пов'язана з впливом К.Ф. Тяпкіна. Вона згадує [1]: «...не появилсь бы в женской школе Днепропетровска 25-летний Константин Федорович Тяпкин, «вербовавших» почему-то девушек в геофизику, прозывать бы мне на физмате Университета, куда меня настоятельно направляла учительница математики. Геофизика в изложении Константина Федоровича — это романтика геологии, «замешанная» на физико-математической основе. Вот на этот-то крючок я и попалась».

Такий вплив Костянтина Федоровича на

Citation: Inna Pashkevych — 90 years old from the day of birth and 60th anniversary of work at the Subbotin Institute of Geophysics of the National Academy of Sciences of Ukraine. (2024). *Geofizicheskiy Zhurnal*, 46(1), 75–77.

Publisher Subbotin Institute of Geophysics of the NAS of Ukraine, 2024. This is an open access article under the CC BY-NC-SA license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>).

випускників-школярів мені добре зрозумілий. Я сам, уперше побачивши К.Ф. Тяпкіна в київському геофізичному середовищі, коли був зовсім молодим і намагався якнайглибше зануритись у геофізику, був зачарований Костянтином Федоровичем і як геофізиком, і як людиною. І таке відношення до нього у мене залишилось назавжди [10]. Зауважу, що Костянтин Федорович завжди пам'ятав своїх колишніх студентів і шанобливо ставився до них. Коли ми з ним зустрічались (в Києві чи в Дніпропетровську, куди я часто приїздив перед захистом моєї кандидатської дисертації в Дніпропетровському гірничому інституті ім. Артема), Костянтин Федорович завжди передавав привіт Лейчинській. Деякий час я не знав і не розумів, хто це, але мовчав, тому що дуже соромно не знати наукових співробітників свого Інституту. Згодом розібрався — йшла мова про Інну Костянтинівну, яка вже давно змінила своє прізвище.

Я також і давно (зрозуміло, ще до публікації в «Геофизическом журнале», 2016, т. 38, № 5) вважаю, що З.О. Крутиховська — класик, і дуже високо ціную спільну публікацію за результатами нашої роботи, яку вона мені запропонувала [7]. Дуже важливо, як указано в монографії [8, с. 148], що глибинне буріння підтвердило результати згаданої роботи [7]. Відомо, що в геолого-геофізичній практиці таке трапляється нечасто. Інакше кажучи, хочу підкреслити, що на моє формування як геофізика теж великий вплив мали і Костянтин Федорович і Зінаїда Олександрівна, і в цьому у нас з Інною Костянтинівною багато спільного.

Коли я бачу статтю, до авторського колективу якої входить Інна Костянтинівна, то наперед знаю, що це робота безумовно високого рівня. Інакше бути не може. І це знають і відчувають всі. Її безкомпромісність в цьому сенсі і високий науковий рівень відомі всім. Тому з Інною Костянтинівною багато працювали надзвичайно авторитетні закордонні фахівці. І тут насамперед треба згадати видатну С.В. Богданову [9]. У публікації [3] наведено список

основних робіт Інни Костянтинівни. Вони присвячені геодинаміці України; геології, глибинній будові Костомукшського рудного району; магнітній неоднорідності, розломній тектоніці та нафтогазоносності Дніпровсько-Донецького авлакогену; будові літосфери за профілем DOBRE-fraction99/DOBRE-2 (Східноєвропейська платформа — Східночорноморська западина) та багато чому іншому. Все це вказує на широту та глибину геолого-геофізичної тематики, за якою багато та успішно працює Інна Костянтинівна.

Все викладене вище підсумовує індекс Хірша, який на сьогодні для Інни Костянтинівни становить 10 за даними міжнародної науково-метричної бази Web of Science.

Декілька слів про Інну Костянтинівну як про людину та матір. У публікації [1] вона пише: «Еще один «романтический» экскурс был после окончания ДГИ в Приморский край. Он касался не только геофизики, но и личной жизни. После трех лет более или менее успешной работы там, общения с разными людьми, включая бывших заключенных, я покинула этот поистине чудесный край уже женой и счастливой мамой очаровательной дочки». У статті [3] підкреслюється, що «Инна Константиновна на склоне лет имеет надежную опору — замечательную дочь (Е.Е. Еременко), и это — счастье». Ми маємо чудову публікацію Є.Є. Єременко [6] про родовід З.О. Крутиховської; я звернувся до Є.Є. Єременко з проханням написати про свою матір в наш «Геофизический журнал».

Від себе особисто та від імені всіх наукових співробітників Інституту геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України сердечно вітаю Інну Костянтинівну Пашкевич з 90-річним ювілеєм і зичу їй та її близьким здоров'я, благополуччя й всього найкращого!

Велика Вам подяка, Інно Костянтинівно, за Вашу велику працю, яка надзвичайно корисна для розвитку геофізики, що сприяє покращенню мінерально-сировинної бази нашої країни.

В.І. Старостенко

Список літератури

1. К юбилею Инны Константиновны Пашкевич. *Геофиз. журн.* 2014. Т. 36. № 1. С. 188—180.
2. Юбилей Инны Константиновны Пашкевич. *Геофиз. журн.* 2004. Т. 26. № 1. С. 130—132.
3. Старостенко В.И., Орлюк М.И. Инне Константиновне Пашкевич — 85 лет. *Геофиз. журн.* 2019. Т. 41. № 1. С. 231—233.
4. Старостенко В.И. Институту геофизики им. С.И. Субботина НАН Украины — 60 лет. *Геофиз. журн.* 2021. Т. 43. № 1. С. 276—283.
5. Блох Ю.И. Крутиховская и Шмидт — команда железных лауреатов. *Геофиз. журн.* 2016. Т. 38. № 5. С. 3—8.
6. Еременко Е.Е. Фрагменты родословной З.А. Крутиховской. *Геофиз. журн.* 2016. Т. 38. № 5. С. 9—12.
7. Крутиховская З.А., Старостенко В.И., Гарбуза А.А. О построении структурных карт подошвы Криворожской и метабазитовой серии по гравиметрическим данным путем моделирования. *Геофиз. сб.* 1972. Вып. 45. С. 67—72.
8. Крутиховская З.А., Сирина И.М., Завойский В.Н., Шрамко П.П., Гарбуза А.А., Жабровец В.В., Дмитриев Г.И. *Структура фундамента и железорудные месторождения северного склона Украинского щита.* Киев: Наук. думка, 1975. 232 с.
9. Старостенко В.И., Гинтов О.Б., Пашкевич И.К. Юбилей Светланы Вениаминовны Богдановой. *Геофиз. журн.* 2013. Т. 35. № 1. С. 179—182.
10. Старостенко В.И. К.Ф. Тяпкин и его роль в развитии геофизики. В кн.: *Кафедра геофизических методов разведки: история, достижения, воспоминания.* Днепропетровск, 2002, С. 42—51.